



R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quid post consecrationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

hanc totam materiam, & nullam aliam consecrare, & consequenter, nec guttas remotiores, circa extremum latum Calicis adherentes. Quamvis magis expediat prius guttas, quæ præsertim remotas, abstergere, & tunc similes omnem materiam consecrabilem quæ est in Calice consecrare. De guttis autem extremis Calicis adherentibus, nihil laborandum est, quia nemo nisi id expressè intendat, quod cum injuria Sacramenti fieret, censetur eas velle consecrare. Hæc Coninch.

24. Layman verò lib. 5. tract. 4. cap. 2. num. 15. cum de hoc te fecit, eadem excipit, sic addit. Quod porro Coninch. ait, eas quoque vini guttas consecrari, quæ intra Calicem reliquo liquori proximè adherent, ut levi Calicis commotione admisceantur, difficultatem habere videtur: quandoquidem determinari non potest, quanta omnino esse debeant talium guttarum propinquitas: facit enim ipsæ rationes non consecrari. Neque vero potest consecratio fieri neque alterius Sacramenti consecratio pendere à futura contingente, ut nimirum ea solum gutta consecrentur, quæ postea contingeret Calicis agitatione reliquo liquori commisceri. Hæc Layman.

25. Verum enim verò videtur me posse Agidij partes agere: & ut clarius procedat defensio. Inquit, si contingat (ut sæpe, ne dicam semper, profecto contingit) ut immediate ante consecrationem commovere, seu ad latum si. Calicem: quo motu, totum vinum ad latum cuppæ adlabitur, deferens vino conspersum aliud latum; Inquit, inquam, si proferas supra hujusmodi Calicem sic inclinatam consecrationis formam, illud vinum, quo latum conspersum est, consecratur, necne? Sane consecratur, quia continuum est cum reliquo: seu cuius reperto in suo recto situ Calice, aliquid non consecratum remaneret in Calice admixtum materię consecratæ, quod nemo admittet: quamvis enim id sit tam modicum, ut peccatum fuisset (cum non sit potabile, immo vix sit sensibile) illud separatim consecrare; tamen, quando est unitum, & continuum cum cætero, est apta materia consecrationis. Fac item aliquam guttam ita adherere interiori Calici, ut tangat vinum, sed propter ejus exiguum pondus non misceatur tota cum vino, solumque remaneat unita vino: seu, quod frequentius accidere potest, fac usam similem guttam immediate ante consecrationem ex superiore parte Calicis cadere in vinum, & cum ipso commisceri, remanente, ut oportet, illa parte superficie Calicis, in qua erat gutta, & per quam transit, dum cecidit, remanente, inquam, reposita, seu intincta vino; inquit, illa guttula veluti supernatans, ut ita dicam, & hæc partes mobilissimæ vini, quibus pars dictæ superficie Calicis dispersa remanet, consecrantur, dicta statim, antequam arescant, consecratione? Certè consecrantur in omnium sententia, quia jam sunt continua cum reliquo liquore.

16. Dico igitur Agidij de his guttulis loquutum fuisse, quæ adherent superficie interiori Calicis, & sunt aliquo tandem modo physice continuæ cum cætero vino, non verò de iis, quæ sunt separatæ (ut credidit Layman) licet quacunque ratione vino sint vicinissimæ.

Paret id ex ipsius Agidij verbis, & multo magis ex istis verbis, ut à Layman referuntur. Hæc sunt verba Agidij. Ut comprehendat guttas vini, quæ proximè continuo liquori Calicis intrinsecus adherent. Non dicit prope, sed proximè, quod non potest intelligi, nisi de gutta, quæ attingat vinum continuam, secus non esset proximè, quod est superlativum, id est, ita, ut magis prope esse non possit. Adde quod ipse sic paulo ante dicit: Non legitimam intentionem consecrandi ferri solum circa omnem hominem consecrabilem, qui in Calice per modum continui, aut quasi continui continetur, ut comprehendat etiam aquam vino permixtam, & guttas vini quæ proximè continuo liquori Calicis intrinsecus adherent, &c. Jam, gutta separatæ, licet vicina vino, nec est continua, nec quasi continua vino. Ergo illam excludit, non includit Coninch à materia consecrabili. Includit verò

Part. II.

guttas aquæ immixtas vino, quia licet contiguae sint istigore philosophico, vino dicuntur tamen propter illam admisionem, non immerito, quasi continuæ: includit pariter guttas illas à nobis dictas num. 25. quæ non sunt quasi, sed verè continuæ cum reliquo liquore, ut ibidem explicuimus. Quod autem addit Coninch, ita ut levi commotione admisceantur, ideo addit, quia guttæ ejusmodi, de quibus nos sermonem esse contendimus, facillimè per dictam commotionem admisceantur cetera reliquo vino.

27. Sed videamus quomodo referat Layman Agidij verba, sanè in hunc modum. Quod porro Coninch. addit eum quoque vini guttas consecrari, quæ intra Calicem reliquo liquori proximè adherent, ita ut levi Calicis commotione admisceantur, difficultatem habet &c. Profecto, si tales guttæ reliquo liquori proximè adherent, ergo cum illo continuantur, ergo si de his loquitur Coninch, (ipso favente Layman) de continuis loquitur, non de separatæ, quomodocumque vino vicinis. Prima consequentia, in qua est vis argumenti, est certa; quia non potest intelligi guttam liquoris adherere liquori ejusdem speciei, nisi cum illo, mediantibus particulis, quibus adhæret continuetur.

28. Ex his ergo habemus, quod licet Bonatina de Euch. disp. 4. q. 2. p. 5. num. 7. immerito Agidij citans, sentiat guttas existentes intra calicem, quamvis à vino separatæ, consecrari, quia legitima Sacerdotis intentio fertur (inquit) in totam materiam existentem in Calice demonstrabilem per pronomen, hoc; probabilius tamen est cum Layman loco cit. Coninch. loc. cit. Reginald. tom. 2. lib. 29. cap. 2. n. 19. Suar. de Sac. disp. 43. sect. 6. non consecrari: cum intentio legitima Sacerdotis feratur quidem in materiam existentem in Calice demonstrabilem per illud pronomen, sed certè continuam, non separatam.

An gutta separatæ in Calice debeant abstergi ante consecrationem.

29. Peccatne Sacerdos si advertens ante consecrationem adesse guttulas separatæ intra Calicem, eas non abstergit, nec cum cætero vino, commotione Calicis admiscet?

Puto non peccaturum, habeat tamen animum consecrandi juxta intentionem Ecclesiæ. Ratio est, quia non obligamur, nisi humano modo, in his ministeriis nos gerere; non ergo ad cutandam metaphysicam liquoris continuationem, sed solum continentiam ejusdem in eodem vase, Deo cætera relinquentes.

Nam propterea Coninch. dixit expedite, Layman, optimè Sacerdotem facere, si abstergat. Immo addo, aliquando nec expedire, si enim advertas adesse ejusmodi separatæ guttas, quando, discooperto Calice, incipis, simili modo &c. (ut mihi non semel accidit) puto non esse tunc scrupulosè accipiendum purificatorium, & cum admiratione aliqua astantium, qui elevationem expectant abstergendum, vel commovendum Calicem. Habe ergo prædictam intentionem, & prosequere.

An gutta separatæ in Calice debeant abstergi post consecrationem.

30. Post consecrationem verò, nunquam abstergendæ sunt illæ guttæ, quæ forte adesse intra Calicem nunc advertuntur. Ratio est, quia cum non sit certum eas non esse consecratas, esset periculum abstergendi sanctissimum Sanguinem. Assumantur igitur admixtæ cum reliquo. Et quamvis nefas sit, materiam non consecratam consecratæ temperè admiscere; in hoc tamen casu, dubium, quod gutta illa sit consecrata, rationabilem reddit admisionem. Nec obstat periculum frangendi jejunium naturale, quod timeri posset, si prius degluteretur gutta illa fortè, non consecrata: non obstat, inquam, propterea, quæ docet in simili Delugo de Euch. disput. 15. sect. 4. num. 79. Adde quod reverentia,

L. 2. quæ

quæ illi gratæ, propter illud dubium debetur, ejusmodi timorem facile superat.

CAPVT II.

De Applicatione Missæ.

§. I. Præmittuntur quadam necessaria de offerentibus Missam ejusque valore.

1. **V**T facilius ea, quæ dicenda sunt de Applicatione Missæ, percipiantur; Præmittendum est cum Delugo de Euchar. d. 19. sect. 9. n. 122. & sect. 12. n. 239. in hoc Sacrificio, intervenire eos, qui offerunt, & eos, pro quibus offertur.

Qui offerunt sunt, Christus Dominus, qui est principalis Sacerdos, Celebrans, qui est Christi minister, Ecclesia, seu cœtus fidelium, qui designat talem Ministrum, qui ipsius Ecclesiæ nomine offerat, Circumstantes qui faciunt unum suo modo cum celebrante; Denique dantes elemosynam pro dicenda Missa.

1. pro quibus offertur, sunt ipsi iidem Fideles defuncti vel vivi peccatores, vel iusti, &c. pro quibus intendit actualiter, vel virtualiter Sacerdos offerre.

2. Jam circa hos omnes, possunt considerari tres effectus Sacrificij. Ita idem, & passim. Theolog. Primò meritum, quo scilicet offerentes, vel ij, pro quibus Missa offertur, seu quod idem est, applicatur, merentur, sive gratiæ augmentum, sive auxilla Dei ad actus virtutum. Secundò, Impetratio, quia iidem per Missam impetrant à Deo bona spiritalia, & temporalia. Tertiò, satisfactio, qua iidem satisfaciunt pro pena temporalis in hac, seu in alia vita, peccatis ipsorum debita.

3. Et quidem hæc tria (quæ uno vocabulo vocantur fructus, seu emolumentum Missæ) considerari possunt, vel ex opere operato, id est quatenus habentur, ex vi ejus, qui est principalis in hoc Sacrificio, nempe Christus Dominus, vel ex opere operantis, id est, quatenus habentur ex vi operationis, seu actionis ipsius Sacerdotis, vel circumstantium, vel dantium stipem. An autem Meritum, quod habetur ex hoc Sacrificio, sit solum ex opere operantis, an verò etiam ex opere operato, & an is fructus, qui in Missa habetur ex parte Ecclesiæ, sit dicendus haberi ex opere operato, an operantis, & similia pertinent ad Theologos Scholasticos. V. Delugo disput. cit. 19. de Euchar. sect. 9. n. 122. juncto n. 136. & 150. & sect. 9. n. 125.

4. Illud certè, quamvis Scholasticum, pertinet non-nihil ad nos; An valor, seu fructus satisfactionis, qui haberi à Missa potest ex opere operato Christi, sit infinitus, an finitus? Breviter respondeo, certum esse, infinitum esse in actu primo, est enim ipse Christus, seu ejus infinita merita. Verum, an Christus voluerit ut infinitus esset in actu secundo, ita ut una Missa actu satisfaceret, ex opere operato, pro pœnis debitis finitis in infinitum, id certè est quod hic quaeritur.

5. Triplex autem potest esse sensus quaestionis. Primum, An fructus Missæ sit infinitus respectu omnium personarum (quæ esset infinitas veluti extensiva) & sic una Missa applicata omnibus, & singulis Fidelibus, sufficiat perfecte pro illis. Et in hoc sensu, fatemur omnes, non esse fructum Missæ actu infinitum, quia frustra multiplicarentur Missæ. & quia, ut dicemus, quantitas, ut ita dicam, talis fructus, limitatur à dispositione conjunctumque fidelis, cui applicatur. Ita idem ibid. sect. 10. n. 200. cum Suar. Vasq. alijs.

6. Secundus. An sit infinitus respectu unius personæ, & sic una Missa applicata, uni personæ, v.g. defunctæ, tollat ab illa omnem pœnam ab ipsa debitam, etiam si hæc pœna major, & major in infinitum esse supponatur. Et in hoc sensu omnes similiter fatemur, non esse fructum Missæ actu infinitum. Ita Marchinus de ord. tract. 3. p. 2. c. 12. num. 12. & 13. aliique citati, & citandi

quia quamvis hic fructus augeatur pro meliore ratione subiecti pro quo Missa applicatur, unde & dici in Missa esse valorem infinitum (sicuti augeatur, cum dependat tamen à prædicta dispositione, semper finita erit, finitus erit & fructus. Quætem, Deus solus novit. Nam propterea, ante ceteros plures, & plures Missæ, pro uno, eodemque applicata Delugo de Euchar. d. 19. sect. 12. n. 243.

7. Tertius sensus est. An fructus Missæ sit infinitus respectu multarum personarum, & sic una Missa applicata pro multis tantum singulis prodest, quantum singulis, ita ut si Missa applicetur, v.g. pro decem, dividatur emolumentum Missæ in decem partes singuli, secundum suam dispositionem, licet tantum fructum, ac si, pro uno solo, applicata fuisset Missa.

7. Et in hoc sensu magna quaestio est inter Theologos: duæque sunt sententiæ. Affirmat Valer. de Euchar. 231. c. 2. Castropalaus de sacrificij dispensatione num. 11. alique. Negat cum contrarii Suar. de dispensat. 79. sect. 12. §. 2. Dico secundo, aliqui & ratio potissima est, quia, si una Missa tantum valeat pro multis, si applicetur pro multis, valet pro uno, quantum, si applicetur pro multis, valet pro uno, apud Fideles ab Ecclesia tot annis approbata, applicetur Missa pro uno defuncto particulari, & particulari satisfactione; cur enim non applicetur necnes Missæ pro omnibus defunctis? & cur tam solutus est fidelis, ut pro se particulari Missa applicet? Sanè non propter aliud, nisi quia fructus satisfactionis diminuitur ex consorcio alterius, ita dicitur, ut, sic tantum Sacrificium, frequentius celebratur. Non ita se habet auditio Missæ: nam, etsi multi eandem Missam, non tamen, ex consorcio alterius, minuitur pro singulis, fructus respondens auditui Missæ singulorum: At in applicatione, diminutionem diximus; & maximum argumentum hujus veritatis hoc ipsum quod dicimus, quod, scilicet, Fidelis, antiquo Ecclesiæ more comprobato, non solum solum ut soli audiat Missam, sunt vero multum solliciti pro solis, idem Sacram applicetur.

His delibatis, ad ea, quæ magis pro casibus certiora faciunt, accedamus.

§. II. An applicari possit Missa pro infidelibus.

1. **Q**uidam infidelis, v.g. Turca audiens à Christianis quanti valeat Sacrificium Missæ offerri, petit Sacerdoti, ut pro ipso faciat Sacram. Postquam primo id acceptare elemosinam. Secundo, postquam pro ipso celebrare. Respondeo utrumque posse, licet tamen publice non nominando, ne deus occasione rationis, vel scandali in populo. Ita Suar. de Sacram. disput. 78. sect. 2. §. 2. Dico tertio aliqui apud Marchinum negantem tract. 3. de ord. p. 2. c. 7. num. 1. Ratio est, quia Infideli (quamvis solum in uno) prodest Missa, licet enim illi non prodest, quoad meritum; siquidem talis, qui propter privationem gratiæ, est Dei inimicus, non est in statu meriti, neque prodest quoad satisfactionem, quia satisfacere pœnæ quis non potest, donec de peccato mortali, neque enim pœna ulla remittitur, cui actu debetur pœna æterna; ut dicam tamen Impetrationem (etiam ex opere operato, ut dicam tamen §. 3. numero 4.) quatenus ei impetrari possint, ex opere operato, aliqua bona temporalia, immo & spiritalia, ut sunt aliquæ bonæ inspirationes, & auxilla, ut Deus aliquantulum placatus, cum infidelis, vult ad fidem.

2. Dices; ergo Sacerdoti non licebit integrum fructum accipere, siquidem nec integrum Missæ fructum attribuire potest. Respondeo, neque actu peccatum potest celebrans applicare totum fructum, ut mox dicemus, & tamen nunquam hunc fructum prodest Sacerdoti, quasi non possit tibi cognito peccato te integrum stipem accipere. Dico igitur, ex una parte